

Controllerfunktionen

Forebyggelse og håndtering
af divergerende rolleforventninger
og rollestress

Jesper Marquart

Jesper Raalskov

Bent Warming-Rasmussen

John Wiingaard

Jesper Marquart, Jesper Raalskov, Bent Warming-Rasmussen, John Wiingaard

Controllerfunktionen.

Forebyggelse og håndtering af divergerende rolleforventninger og rollestress

1. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2018

ISBN 978-87-619-3963-0

Omslag: Torben Lundsted, Korsør

Sats og tryk: AKAPRINT a/s, Aarhus

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse

af denne bog eller dele af den er ikke tilladt

ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Alle rettigheder forbeholdes.

Karnov Group forlag er godkendt af Uddannelses- og
Forskningsministeriet som pointgivende forlag
i den bibliometriske forskningsindikator. For at en
publikation kan opnå point er kravet herfor, at
forlaget skal benytte fagfællebedømmelse, hvilket
vil sige, at en ekstern forsker har bedømt forskningens
kvalitet inden værkets publicering.

Publikationen er fagfællebedømt.

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Særlig tak!	6
Figuroversigt	10
Oversigt over forkortelser benyttet i bogen	13
 Del 1: Introduktion	
1. Resume	17
2. Indledning	18
2.1 Problemstilling	19
2.2 Bogens formål og indhold	22
2.3 Afgrænsninger	23
2.4 Målgruppe	23
3. Undersøgellesdesign	25
3.1 Undersøgelsesteknik	25
3.2 Undersøgelsesinstrumenter	26
3.2.1 Interview	26
3.2.2 Respondenterne	28
3.2.3 Observationer	29
3.2.4 Dokument- og litteraturstudie	29
3.3 Refleksioner over undersøgelsesdesign	30
 Del 2: Controlleren i kontrol-teoretisk perspektiv	
4. Controllerens rolle og hierarkiske placering	33
4.1 Controllerens kontrolmæssige placering	33
4.2 Controllerens funktioner og opgaver	39
4.3 Typer af controlling	40
4.3.1 Operationel controlling	40
4.3.2 Compliance-controlling	41

Indholdsfortegnelse

4.3.3	Finansiell controlling	41
4.4	COSO	41
4.4.1	Introduktion til COSO	42
4.4.2	COSO's begrebsramme for interne kontroller (ICIF)	44
4.4.3	COSO's i relation til revisorer og controllere	53
4.5	Sammenfatning	57
Del 3: Controlleren som servicebærer		
5.	Det teoretiske grundlag	61
5.1	Controlleren og Service Management	62
5.2	Controlleren og DISC-adfærdstype	66
5.2.1	DISC	67
5.3	Rollestress	71
5.3.1	Rollestressfaktorer	73
5.4	Coping af stress	78
5.5	Sammenfatning	84
Del 4: Controlleren og rollestress i praksis		
6.	Rollestress i praksis	87
6.1	Controllerens rollestress	87
6.1.1	Rollekonflikt (RC) og Inter-role distance (IRD)	87
6.1.2	Role "overload" (RO) og Personlig "inadequacy" (PI)	91
6.1.3	Role "ambiguity" (RA) og Role "isolation" (RI)	93
6.2	Sammenfatning	95
7.	Håndtering af rollestress i controllerpraksis	97
7.1	Sparringspartner vs. kontrollant	97
7.2	Udfordringer i controllers organisatoriske placering	103
7.3	De personlige relationer	106
7.4	Kompleksiteten og tidspresset i en controllers jobfunktion	108
7.5	Uklarhed og isolation	113
7.6	Sammenfatning	114
8.	Personprofilernes håndtering af rollestress i praksis	118
8.1	Den kompetencesøgende adfærdstype (C)	119
8.2	Den stabiliserende adfærdstype (S)	119
8.3	Den influerende adfærdstype (I)	120

8.4 Den dominerende adfærdstype (D)	121
8.5 Sammenfatning	121
9. Fremtidig udvikling i controllerrollen	123
9.1 Sammenfatning	125
10. Det gode controllerforløb	127
10.1 Ansættelse af en ny controller	127
10.2 Fastholdelse og opgradering af business-controllere	133
10.2.1 Forventningspræcisering	134
10.2.2 Whistleblowing ved uregelmæssigheder	135
10.3 Sammenfatning	135
 Del 5: Konklusion	
12. Hovedresultater	139
13. Perspektivering	141
14. Ti gode råd til business-controlleren	142
Litteraturliste	144
Stikordsregister	154